

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบของการกำกับดูแลค่าเชื่อมต่อโครงข่ายต่อการแข่งขันในตลาดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทย: กรณีศึกษาค่าบริการแบบสองส่วน (The effect of Interconnection regulation on Thai mobile phone network competition: a case study of two-part tariff)
ชื่อผู้เขียน	นางสาว ทศน์วรรณ สุทธิปิยะโรจน์ (Miss Taswan Suttiyaroj)
แผนกวิชา/คณะ	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ มีโกคี
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลค่าเชื่อมต่อโครงข่ายต่อการแข่งขันของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทย ทำการศึกษาจากลักษณะเฉพาะของไทยที่ระบบการคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access charge) มีความแตกต่างตามคู่สัญญาร่วมการงานภาครัฐและระบบการคิดต่างจากหลักสากลและประเทศอื่นๆ

ขณะเดียวกัน การเริ่มนำระบบค่าเชื่อมต่อปลายทางมาใช้ในปี 2550 จากประกาศคณะกรรมการ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2549 ได้ระบุการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection charge) ในอัตราที่สะท้อนต้นทุนซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อต้นทุนหน่วยสุดท้ายของการให้บริการในแต่ละครั้งของการโทรออกไปต่างเครือข่าย จึงส่งผลกระทบต่อต้นทุนการให้บริการและผลต่อการแข่งขันของผู้ให้บริการเช่นกัน

งานศึกษานี้จึงได้มุ่งศึกษา 2 ประเด็นหลักที่สำคัญจากลักษณะการกำกับดูแลค่าเชื่อมต่อโครงข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยคือ 1. การศึกษาผลกระทบของค่าเชื่อมต่อโครงข่ายต่อการแข่งขันและ 2. การศึกษาแนวทางการกำกับดูแลค่าเชื่อมต่อโครงข่ายต่อการแข่งขันในตลาดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทย

การศึกษาผลกระทบของค่าเชื่อมต่อโครงข่ายต่อการแข่งขัน ผู้ศึกษาได้พยายามอธิบายผลที่เกิดขึ้น โดยสร้างกรอบแบบจำลองให้สอดคล้องกับลักษณะการกำกับดูแลของไทย ทั้ง

รูปแบบการคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย ซึ่งยังไม่ชัดเจนว่าจะสามารถยกเลิกได้หรือไม่ นอกจากนี้ยังได้พิจารณาการเริ่มใช้ระบบค่าเชื่อมต่อปลายทาง โดยใช้กรณีศึกษาการคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายของบริการแบบจดทะเบียนและคิดค่าบริการแบบสองส่วน ทำการพิจารณาค่าเชื่อมโยงโครงข่ายใน 2 กรณีหลักได้แก่ กรณีแรกกำกับดูแลค่าเชื่อมโยงโครงข่ายเหมือนกันและคิดค่าตอบแทนในอัตราเดียวกันเท่ากันทุกรายและ กรณีที่สองกำกับดูแลค่าเชื่อมโยงโครงข่ายต่างกัน โดยผู้ให้บริการกลุ่มหนึ่งชำระค่าเชื่อมโยงเครือข่าย ในขณะที่อีกกลุ่มไม่มีต้นทุนส่วนนี้และคิดค่าเชื่อมต่อปลายทางในอัตราเดียวกัน

ผลการศึกษาในกรณี 1 กำกับดูแลค่าเชื่อมโยงโครงข่ายเหมือนกัน ได้แสดงว่าหากผู้ให้บริการทั้งสองรายได้รับการกำกับดูแลที่เหมือนกันแต่แรก อัตราค่าบริการ และส่วนแบ่งตลาดของผู้ให้บริการทั้งสองรายจะเท่ากัน และหากไม่มีการคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายแต่คิดค่าเชื่อมต่อปลายทางในอัตราเดียวกัน เป็นการช่วยลดข้อจำกัดในการแข่งขันด้านราคาจากต้นทุนของผู้ให้บริการ ขณะที่การลดหรือยกเลิกค่าเชื่อมโยงฯ นี้ ทศท.จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการสูญเสียรายได้ในส่วนนี้ไป อย่างไรก็ตามการสูญเสียรายได้ของ ทศท.ได้โอนผลได้มายังผู้บริโภคซึ่งจะได้รับส่วนเกินมากขึ้นจากค่าบริการรายเดือนที่ต่ำลง

ส่วนการศึกษาในกรณีที่ 2 กำกับดูแลค่าเชื่อมโยงโครงข่ายต่างกัน สร้างแบบจำลองขึ้นจากแนวคิดการกำกับดูแลในลักษณะเฉพาะของไทยที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่าทางเลือกราคาของผู้ให้บริการที่เสียค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจะคิดค่าสมาชิกรายเดือนที่แพงกว่า ทำให้เสนอค่าบริการที่ดึงดูดลูกค้าได้น้อยกว่า และส่งผลให้ได้รับส่วนแบ่งตลาดน้อยกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่เสียค่าเชื่อมโยงโครงข่าย

สำหรับการศึกษาแนวทางการกำกับดูแลค่าเชื่อมต่อโครงข่ายต่อการแข่งขันในตลาดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทย หากวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาในปัจจุบันเพื่อวางหลักเกณฑ์การแก้ปัญหาและการพิจารณาแนวทางการกำกับดูแลเพื่อลดอุปสรรคในการแข่งขัน ผู้ศึกษาเห็นว่าการชี้ขาดปัญหาและกระบวนการระงับข้อพิพาทค่าเชื่อมโยงเครือข่ายจำเป็นต้องได้รับข้อสรุปโดยเร็ว เพราะมีผลต่อการใช้จ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในทางปฏิบัติ นอกจากนี้กลไกการกำกับดูแลค่าเชื่อมต่อปลายทางแบบอสมมาตรสามารถนำไปใช้ได้กับกรณีของไทย แต่ควรเป็นไปในลักษณะที่ส่งเสริมการแข่งขันของผู้ให้บริการรายใหม่หรือรายเล็กที่มีศักยภาพ ซึ่งมีอำนาจการเจรจาต่อรองที่น้อยกว่า